

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії

Затверджено

На засіданні кафедри економічної теорії економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від серпня 2021р.)

Завідувач кафедри

_____ проф.
Островерх П.І.

Силабус з навчальної дисципліни
“ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ -II”,
що викладається в межах ОПП (ОПН)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 051 “Економіка”
(спеціалізація “Бізнес-економіка»)

Львів 2021 р.

Силабус курсу
ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ-II
2021–2022 навчальний рік, I семестр

Назва курсу	Економіка галузевих ринків
Адреса викладання курсу	79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет. Кафедра економічної теорії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність: 051 «Економіка» Спеціалізація: Бізнес-економіка
Викладачі курсу	Моряк Тетяна Петрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса викладача: tetyana.moryak@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щочетверга, 15:00-16:00 год. (адреса економічного факультету: 79000, Україна, м.Львів, проспект Свободи, 18; ауд. 114) Водночас консультації можуть відбуватися в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб сформувати в учасників систему знань необхідну для оволодіння сучасним інструментарієм аналізу економіки галузевих ринків, а також здатності застосовувати сучасний теоретико-методологічний інструментарій дослідження недосконало конкурентних ринкових структур для практичного аналізу поведінки, форм та наслідків стратегічної взаємодії фірм на реальних галузевих ринках, а також готувати експертні висновки щодо заходів у сфері конкурентної політики.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Економіка галузевих ринків-II» є завершальною нормативною дисципліною зі спеціальності 051 «Економіка» для освітньої програми Бізнес-економіка», яка викладається у 1-му семестрі в обсязі трьох кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<p>Метою викладання навчальної дисципліни є формування цілісного уявлення студентів про ефективність функціонування різних типів ринкових структур, методологію аналізу і моделювання кооперованої та некооперованої поведінки фірм на сучасних монополістичних та олігополістичних ринках, а також принципів реалізації державної конкурентної політики.</p> <p>Основними завданнями навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поглиблення знань студентів з сучасної теорії аналізу ефективності функціонування галузевих ринків, дослідження їх статички та динаміки; - отримання практичних навиків застосування економіко-математичного інструментарію для моделювання форм та наслідків стратегічної взаємодії фірм на реальних галузевих ринках; - формування здатності оцінювати результативність заходів у сфері

	конкурентної політики для прийняття стратегічних рішень як на мікро-, так і на макроекономічному рівні.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Martin S. Advance industrial economics (second edition): Solution manual, 2002 – URL: https://krannert.purdue.edu/faculty/smartin/aie2/aie2ans.pdf 2. Tirole J. The Theory of Industrial Organization, 2006. – URL: https://library.fa.ru/files/Tirole-Theory.pdf 3. Tremblay V., Tremblay C. New Perspectives on Industrial Organization with contributions from behavioral economics and game theory. Springer-Verlag New York, 2012. 820 p. – URL: https://1lib.eu/book/2166435/1bab1b?regionChanged=&redirect=1429950 4. Bocard N. Industrial organization a contract based approach , 2010. – URL: http://dugi-doc.udg.edu/ 5. Liston-Heyes C. International Business Economics. University of London, 2016. 321p. 6. Church J. Industrial organization: A strategic approach. University of Calgary, 2000. 926p. – URL: https://works.bepress.com/jeffrey_church/23/download/ <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chien-Fu CHOU. Lecture Notes on Industrial Organization, January 2004. – URL: http://idv.sinica.edu.tw/kongpin/teaching/io/io.pdf 2. Xavier Martinez-Giralt Lecture Notes on Industrial Organization.- CODE and Department of Economics Universitat Autònoma de Barcelona. – URL: http://pareto.uab.cat/xmg/Docencia/IO-en/IO-Introduction.pdf 3. Suman Lata Dr. Industrial Economics. Alagappa University. Directorate of Distance Education, 2018. 286p. 4. Ігнатюк А.І. Галузеві ринки: теорія, практика, напрями регулювання: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2010. 465 с. 5. Розанова Н.М. Экономика отраслевых рынков. М.: Юрайт, 2010. 912с. 6. Рой Л.В., Третьяк В.П. Анализ отраслевых рынков: Учебник. М.: Инфра-М, 2008. 442с. 7. Лебедев О.Т. Экономика отраслевых рынков: Учебное пособие. СПб.: Бослен Год, 2008 8. Вурс А.Д. Экономика отраслевых рынков. Учебно-методическое пособие – М.: Инфра-М, 2006. 9. Пахомова Н.В., Рихтер К.Н. Экономика отраслевых рынков и политика государства. М.: Экономика, 2009. 816с. 10. Шерер Ф., Росс Д. Структура отраслевых рынков.– М.: ИНФРА-М, 1997. 696с. 11. Кабраль Луис М.Б. Организация отраслевых рынков. Вводный курс.– Минск: Новое знание, 2003.Хитер Кен. Экономика отраслей и фирм.- М.: Финансы и статистика, 2004.
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	ОФН: 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>знати</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні теоретичні положення та ключові концепції сучасної теорії галузевих ринків; - механізми кількісної та цінової конкуренції/взаємодії олігополістів та особливості її впливу на основні параметри функціонування ринку;

	<ul style="list-style-type: none"> - новітні підходи до аналізу соціально-економічних наслідків монополізації ринку та визначення результативності сучасних галузевих ринків; - методи та інструментарій державної галузевої політики та шляхи підвищення її ефективності; - ключові проблеми та тенденції розвитку галузевих ринків, механізму їх державного регулювання у вітчизняній та світовій економіці. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати постулати та висновки сучасних теоретико-методологічних концепцій галузевих ринків для пояснення закономірностей формування ринків недосконалої конкуренції, особливостей їх функціонування та аналізу ефективності; - ідентифікувати фактори, що визначають розвиток галузевих ринків, поведінку їх суб'єктів та використовувати отримані результати для прийняття управлінських рішень; - досліджувати і прогнозувати мікро- та макроекономічні наслідки кооперованих та некооперованих рішень, що приймаються окремими суб'єктами галузевого ринку; - формувати економічно обґрунтовані висновки щодо ефективності заходів конкурентної та розробляти рекомендації у сфері державного регулювання галузевих ринків.
Ключові слова	Олігополістичний ринок, кількісна олігополія, цінова олігополія, моделі поведінки олігополістів, чиста монополія, природна монополія, теорія ігор, X-ефективність монополій, X-ефективність монополій, антимонопольне регулювання, державна галузева політика.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, семінарських занять робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Предмет та методологія «Економіки галузевих ринків-II»</p> <p>Тема 2. Модель олігополістичного ринку та основи теорії ігор</p> <p>Тема 3. Кількісні моделі олігополістичної поведінки</p> <p>Тема 4. Цінові моделі олігополістичної поведінки</p> <p>Тема 5. Проблема асиметричності інформації на галузевих ринках</p> <p>Тема 6. Результативність функціонування галузевих структур</p> <p>Тема 7. Державне регулювання недосконало конкурентних ринкових структур</p> <p>Тема 8. Державна конкурентна політика: зарубіжний досвід та вітчизняна практика</p>
Підсумковий контроль, форма	<p>Письмовий іспит в кінці семестру</p> <p>Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за поточним та проміжним контролем знань протягом семестру.</p> <p>З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для поточного контролю - усне опитування, проведення тестування, розв'язання задач, розгляд ситуацій; - для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання; - для підсумкового контролю – проведення планового іспиту (тестові завдання, теоретичні питання, задачі).
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як економіка галузевих ринків-I, мікроекономіка, вища математика, економетрія, статистика, економіка підприємства, маркетинг, менеджмент, бізнес-економіка, професійна іноземна мова та інших дисциплін, достатніх

	для сприйняття категоріального апарату навчальної дисципліни «Економіка галузевих ринків-II» та розуміння наукових джерел з відповідної проблематики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, комплексні модулі та індивідуальні завдання; електронні матеріали з відповідного курсу та інших пов'язаних курсів у системі (платформі) Moodle, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, написання спільних наукових праць та розробок
Необхідне обладнання	Вивчення курсу «Економіка галузевих ринків-II» потребує використання загально вживаних програм і операційних систем та електронних матеріалів платформи Moodle.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо: максимальна кількість балів -20 (обчислюють шляхом множення середньоарифметичної усіх поточних оцінок за 5-ти бальною шкалою на перевідний коефіцієнт 4); • контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів - 30 (передбачено виконання двох модулів по 15 балів кожен); • іспит/залік: максимальна кількість балів -50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів -100 Форма підсумкового контролю успішності навчання - іспит.</p> <p>При викладанні дисципліни «Економіка галузевих ринків II» використовуються такі методи контролю:</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є усне опитування, вирішення проблемних питань, розв'язування задач, тестування. Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни «Економіка галузевих ринків-II» є: систематичність та активність роботи на семінарських заняттях; виконання самостійних (індивідуальних) завдань. При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується: рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях; активність при обговоренні дискусійних питань; результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.</p> <p>Проміжний контроль здійснюється у формі модульного контролю і передбачає оцінювання загального рівня теоретичних знань та практичних навичок, набутих студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання підсумкових результатів навчання і проводиться у формі письмового іспиту.</p> <p>Академічна доброчесність:</p> <p>Очікується, що індивідуальні роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених</p>

для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за результатами поточного та проміжного контролю. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізньєнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-509	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

**Питання до заліку
чи екзамену.**

Структурно екзаменаційний білет включає 3-и складові (разом 50 балів):

- теоретичну частину з 2-а питаннями з вільно конструйованими письмовими відповідями (сумарно 10 балів);
- тести з множинним вибором із списку заданих варіантів відповідей (сумарно 20 балів);
- задачі, для вирішення яких потрібно здійснити певні розрахунки із застосуванням зазначеного в умові методу концептуалізації знань (сумарно 20 балів)

**Питання для складання екзамену з навчальної дисципліни
„Економіка галузевих ринків-II”**

1. Предмет та методологія дослідження « Економіки галузевих ринків-II»
2. Сучасні концепційні підходи до аналізу галузевих ринків
3. Основні ознаки олігополістичного ринку
4. Олігополія та моделі олігополістичної поведінки. Картельна змова
5. Стимули і спокуси недобросовісної поведінки дуополістів (на прикладі ринку води) та їх графічна інтерпретація
6. Олігополістична рівновага. Чисті втрати добробуту в умовах олігополістичного ринку
7. Застосування теорії ігор для аналізу поведінки олігополістів.
Дилема ув'язненого
8. Модель дуополії Курно. Криві реакції дуополістів
9. Рівновага Курно, договірна та конкурентна рівновага дуополістів в моделі Курно
10. Модель дуополії Курно з асиметричними витратами
11. Модель Курно для n -ї кількості фірм та симетричними витратами
12. Модель дуополії Штакельберга. Оптимізаційна поведінка лідера та послідовника
13. Цінова конкуренція фірм на олігополістичному ринку: модель Бертрана
14. Криві реакції дуополістів Бертрана за реалізації диференційованої та однорідної продукції
15. Цінова конкуренція фірм на олігополістичному ринку: модель Еджворта та її графічна інтерпретація
16. Інформаційні проблеми функціонування галузевих ринків. Неповнота інформації та її причини
17. Асиметрична інформація та форми її прояву для різних економічних суб'єктів
18. Моральний ризик в умовах інформаційної асиметричності. Модель агента-принципала
19. Несприятливий вибір на різних типах ринків. Взаємозв'язок несприятливого вибору та морального ризику
20. Модель «ринку лимонів» Дж. Акерлофа
21. Вирішення проблеми несприятливого вибору. Сигнали про якість та захист.
22. Проблема несприятливого вибору на ринку страхових послуг
23. Проста модель сигналів на ринку праці
24. Ефективність державної підтримки виробників високоякісних товарів у пом'якшенні проблеми несприятливого вибору (стандартизація та сертифікація продукції, контроль рекламної активності продавців, цінова політика)
25. Репутація фірми як сигналізатор якості товару

	<p>26. Надання гарантій, марнотратні витрати, низька вхідна ціна в системі визначників якості товару</p> <p>27. Результативність діяльності фірм у національній економіці. Мікроекономічний аналіз технологічної та економічної ефективності виробництва</p> <p>28. Економічна ефективність та ефективність розподілу ресурсів. Вплив зовнішніх ефектів на суспільні та приватні витрати</p> <p>29. Ефективний розподіл ресурсів за умов досконалої конкуренції та за ринкової влади економічних суб'єктів</p> <p>30. Економічний ефект монополізації галузевого ринку</p> <p>31. Проблеми методології оцінки «мертвого вантажу» монополізації. Використання індексу Лернера для обчислення чистих втрат добробуту внаслідок монополізації</p> <p>32. Х-неефективність монополій та її графічна інтерпретація</p> <p>33. Х-ефективність монополій: причини та графічна модель.</p> <p>34. Методика визначення можливого загального збільшення добробуту в умовах монополізованого ринку</p> <p>35. Соціальні втрати монополізації</p> <p>36. Результативність функціонування природних монополій</p> <p>37. Необхідність, завдання та інструментарій державного регулювання ринків з недосконалою конкуренцією</p> <p>38. Встановлення державною максимальної ціни на продукцію монополіста та її наслідки</p> <p>39. Мікроекономічні наслідки акцизного оподаткування продукції монополіста</p> <p>40. Економічний ефект ліцензування діяльності монополіста та оподаткування монопольного прибутку</p> <p>41. Принципи, цілі та методи державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій</p> <p>42. Цінове регулювання діяльності природного монополіста: ціноутворення Рамсея</p> <p>43. Цінове регулювання діяльності природного монополіста: ціноутворення на рівні граничних витрат</p> <p>44. Цінове регулювання діяльності природного монополіста: «пікове» ціноутворення</p> <p>45. Нецінові методи регулювання природних монополій. Конкуренція Демзея</p> <p>46. Антимонопольна політика держави: суть, цілі, завдання</p> <p>47. Інструментарій антимонопольної політики</p> <p>48. Світовий досвід державного регулювання недосконало конкурентних ринків: методи, моделі, механізми</p> <p>49. Особливості та ефективність конкурентної політики в Україні</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

**Схема курсу «Економіка галузевих ринків-II»
Змістовий модуль 1.**

Теоретико-методологічні основи дослідження економіки галузевих ринків-II

Тема	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Предмет та методологія «Економіки галузевих ринків-II»	2	2	6
Тема 2. Модель олігополістичного ринку та основи теорії ігор	2	2	6
Тема 3. Кількісні моделі олігополістичної поведінки	4	4	7
Тема 4. Цінові моделі олігополістичної поведінки	2	2	6
Всього	14	14	32

Змістовий модуль 2. Ефективність функціонування та державне регулювання недосконало конкурентних ринкових структур

Тема	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Тема 5. Проблема асиметричності інформації на галузевих ринках	4	4	7
Тема 6. Результативність функціонування галузевих структур	2	2	6
Тема 7. Державне регулювання недосконало конкурентних ринків	2	2	6
Тема 8. Державна конкурентна політика: зарубіжний досвід та вітчизняна практика	4	4	7
Всього	14	14	32

ДОДАТОК

**СХЕМА КУРСУ
1-й семестр**

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. *** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1-2.	Тема 1. Предмет та методологія «Економіки галузевих ринків-II». Предмет та об'єкт аналізу теорії галузевих ринків-II. Фундаментальні проблеми та питання економіки галузевих ринків-II. Зв'язок економіки галузевих ринків з іншими економічними дисциплінами. Методологія дослідження економіки галузевих ринків (ЕГР). Гарвардська парадигма як методологічна основа аналізу ЕГР. Мікроекономічний підхід до аналізу організації галузевих ринків. Еволюційні етапи аналізу галузевої організації ринків. Новітні методи та напрями дослідження у сфері економіки галузевих ринків.	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год	ОЛ: 1–6 ДЛ: 1–11	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 1-2
3-4.	Тема 2. Моделі олігополістичного ринку та основи теорії ігор. Причини виникнення та ключові ознаки олігополістичного ринку. Основні моделі олігополістичної поведінки. Картельна змова як різновид кооперованої олігополії. Мотиви та наслідки недобросовісної поведінки дуополістів. Олігополістична рівновага. Чисті втрати добробуту в умовах олігополістичного ринку. Методи	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год	ОЛ: 1–6 ДЛ: 1–11	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 3-4

	теорії ігор для аналізу поведінки олігополістів. Суть та концептуальні підходи теорії ігор. Олігополія як форма «гри». Ілюстрація теорії ігор на прикладі «дилеми ув'язнених». Домінантні стратегії та рівновага Неша в теорії ігор.				
5-6.	Тема 3. Кількісні моделі олігополістичної поведінки. Модель дуополії О.Курно. Основні постулати моделі Курно. Виведення функцій кривих реакцій дуополістів та їх графічна інтерпретація. Договірна рівновага між дуополістами. Модель дуополії Курно з асиметричними витратами. Модель Курно для n -ї кількості фірм та симетричними витратами. Концепція «лідер-послідовник» Г.Штакельберга. Основні постулати моделі Штакельберга: поведінка лідера та послідовника. Алгоритм визначення обсягу виробництва, ринкової ціни та прибутків лідера і послідовника. Ринкова ціна в моделі дуополії Штакельберга за умови лідерства обох фірм	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год	ОЛ: 1–6 ДЛ: 1–11	Опрацювати літературу (включно виконанням практичних завдань) 3	Тиждень 5-6
7-8.	Тема 4. Цінові моделі олігополістичної поведінки. Цінова взаємодія фірм на олігополістичному ринку. Модель Бертрана та її основні постулати. Цінова війна в моделі Бертрана та її економічні наслідки. Виведення функції попиту окремого дуополіста. Побудова кривих реакцій дуополістів за умови реалізації однорідних та диференційованих товарів Модель цінової конкуренції фірми з обмеженими розмірами випуску – модель Еджуорта. Механізм цінової конкуренції фірм з обмеженими виробничими потужностями. «Цінова пастка» в моделі Еджуорта. Модель цінового лідерства домінуючої фірми Форхаймера. Еластичність залишкового попиту домінуючої фірми. «Цінова парасолька» для фірм-аутсайдерів	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год	ОЛ: 1–6 ДЛ: 1–11	Опрацювати літературу (включно виконанням практичних завдань) 3	Тиждень 7-8
9-10.	Тема 5. Проблема асиметричності інформації на галузевих ринках. Інформаційні проблеми функціонування галузевих ринків. Неповнота інформації та її причини. Асиметрична інформація та форми її прояву для різних економічних суб'єктів. Моральний ризик в умовах інформаційної асиметричності. Модель агента-принципала. Несприятливий вибір на різних типах ринків. Модель «ринку лимонів» Дж. Акерлофа. Вирішення проблеми несприятливого вибору. Сигнали про якість та захист. Проблема несприятливого вибору на ринку страхових послуг. Проста модель сигналів на ринку праці. Ефективність державної підтримки виробників високоякісних товарів у пом'якшенні проблеми несприятливого вибору.	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год	ОЛ: 1–6 ДЛ: 1–11	Опрацювати літературу (включно виконанням практичних завдань) 3	Тиждень 9-10
11-12.	Тема 6. Результативність функціонування галузевих структур. Методика оцінки ефективності діяльності фірми. Мікроекономічний аналіз технологічної та економічної ефективності виробництва. Вплив зовнішніх екстерналій на суспільні та приватні витрати. Ефективний розподіл ресурсів за умов досконалої конкуренції та за ринкової влади економічних суб'єктів. Економічний ефект монополізації галузевого ринку. Проблеми методології оцінки «мертвого вантажу» монополізації. Використання індексу Лернера для обчислення чистих втрат добробуту внаслідок монополізації. Х-неефективність та Х-ефективність монополій та їх графічна інтерпретація. Визначення можливого загального збільшення добробуту в умовах монополізованого ринку. Соціальні втрати монополізації. Результативність функціонування природних монополій.	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год	ОЛ: 1–6 ДЛ: 1–11	Опрацювати літературу (включно виконанням практичних завдань) 3	Тиждень 11-12
13-14	Тема 7. Державне регулювання недосконало конкурентних ринків. Цілі, інструментарій та види державної галузевої політики. Антимонопольна політика держави: мета, суб'єкти, інструментарій. Мікроекономічні наслідки акцизного оподаткування продукції монополіста. Економічний ефект ліцензування діяльності монополіста та оподаткування монопольного прибутку. Принципи, цілі та методи державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій. Цінове регулювання діяльності природних монополій: встановлення максимальної ціни; ціноутворення Рамсея;	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год	ОЛ: 1–6 ДЛ: 1–11	Опрацювати літературу (включно виконанням практичних завдань) 3	Тиждень 13-14

	ціноутворення на рівні граничних витрат, «пікове» ціноутворення. Нецінові методи регулювання природних монополій. Конкуренція Демзеця.				
15-16	<p>Тема 8. Державна конкурентна політика: зарубіжний досвід та вітчизняна практика. Порівняльний характеристика рівня концентрації галузевих ринків у різних типах економічних систем. Інструментарій та методи державного регулювання недосконало конкурентних ринків у світовій господарській практиці.</p> <p>Аналіз рівня монополізації галузевих ринків в економіці України. Результативність функціонування антимонопольних органів в Україні. Цінові та нецінові методи державного регулювання функціонування природних монополій у вітчизняній економіці. Напрями підвищення ефективності конкурентної політики в Україні.</p>	Лекція – 2 год; практичне заняття (групова робота, дискусія) – 2 год	ОЛ: 1–6 ДЛ: 1–11	Опрацювати літературу (включно з виконанням практичних завдань)	Тиждень 15-16

Автор

/Т.П.Моряк/